

Lugupeetud Eesti Vabariigi Valitsus

LULUCFi näol on tegu väga suure mõjuga poliitikakujundamise dokumendiga, millel on tähelepanuväärne mõju Eesti energeetikale, julgeolekule ja toiduga varustatuse tagamisele. LULUCF raames Eestile võetavad kohustused määravad lähikümnenditeks Eesti maaelu ja Eesti majanduse tervise ning ka meie looduse vastupidavuse kliimamuutustele.

Meie - sotsiaalpartnerite, tööandjate ja ametiühingute esindajate ning ettevõtlusorganisatsioonide - hinnangul on äärmiselt muret tekitav, et **Eesti ametnike ja poliitikute juhtimisel toimunud läbirääkimistel Euroopa Liidus on jõutud kokkuleppeni, mis seab meile üle jõu käivad eesmärgid.** Kui Eesti kohustus on siduda aastal 2030 -2,5M tonni süsihappegaasi, siis Läti eesmärk on vaid -0,6 M tonni. Soome on võidelnud endale tööstuse konkurentsivõime säilitamiseks vajalikud erisused.

Eestile antud eesmärk -2,5 Mt CO₂ ei ole saavutatav kulutõhusal viisil ning kahjustab oluliselt mitme sektori (sh põllumajandus-, metsa- ja puidusektori, turbatootmise) konkurentsivõimet. **Eesti ei tohiks siin loobuda läbirääkimistest ja Euroopa Liidus meie töökohtade, majanduse ja süsiniku pikaajalise sidumise eest võitlemisest.** Triloogide käigus peab Eesti võtma eesmärgiks viia arutelud tagasi Euroopa Nõukogusse. See on keeruline, aga meie arvates võimalik, viidates energiakriisile Euroopas.

Eesti võttis 28. juunil 2022 Euroopa keskkonnanõukogus kohustuse vastu tingimusel, et saab piisavalt kompensatsioone ja paindlikkuse meetmeid. Ent viimased rakenduvad alles seejärel, kui LULUCF üleüldine eesmärk, milleks on 310 M tonni üleeuroopalist süsinikusidumist LULUCF sektoritest, on täidetud. Nii sõltume ka teistest riikidest ning nende sooritusest. Seega on Eesti saavutatud tulemus ja eesmärgiga nõustumine Euroopa keskkonnanõukogus vastuolus Eesti Vabariigi Valitsuse seatud eesmärkidega ning väljaütlemistega Eesti meedias.

Eesti seisukohtade seletuskirjas eelmainitud keskkonnanõukogu istungiks on Riigikantselei hinnanud Eestile seatud eesmärkide täitmise mõjuks, et LULUCF sektorite tootmist tuleks vähendada 25%. Dokumendis viidatakse, et see tähendaks ainuüksi metsandussektoris kuni **14 000 töökoha kadumist, umbes 80 miljoni euro võrra vähem otseseid maksutuluseid aastas ja 2,5% suurust SKP langust. Ka turba tootmisest ja põllu- ja rohumaa kasutusest tuleb umbes veerand välja arvata.** Samal ajal ei ole Riigikantselei seletuskirjas välja toonud LULUCF rakendamise mõju teiste seotud sektorite (nt energeetika, põllumajandus) maksupanusele, samuti kodumaiste ja keskkonnasõbralikumate küttematerjali kasutamise vähenemise tõttu fossiilsete kütuste kasutamise suurenemise mõju. **Ehk et riigil tegelikult puudub ülevaade tegelikest mõjudest.**

Samas seletuskirjas tunnistatakse, et LULUCF eesmärgi täitmisel sellisel viisil ei lahendata pikemas perspektiivis ka kliimaprobleeme: see toob kaasa puittoodetesse süsiniku sidumine vähenemise ning sellega **liigume kaugemale pikaajaliste (2050) kliimaeesmärkide täitmisest, mida toob välja ka riigi tellitud vastav analüüs¹.**

Meid teeb murelikuks, et **Eestil puudub plaan**, kuidas võetud kohustusi täites tagada niigi keerulisel majanduspoliitilisel ajal Eesti inimeste (peamiselt maapiirkondades asuvate) töökohtade säilimine ja toimetulek, ettevõtete rahvusvaheline konkurentsivõime, energiajulgeolekuks vajalike kodumaiste taastuvate energiaallikate piisavus ning Eesti inimeste kodumaise toiduga varustus. Osapoolte kaasamine on selles protsessis olnud pigem näiline ja näiteks töötajate esindajaid ei ole Eesti seisukohtade koostamisse üldse kaasatud.

Ootame Vabariigi Valitsuselt vastuseid järgmistele küsimustele:

- Milline on valitsuse konkreetne plaan LULUCF eesmärkide täitmiseks?
- Kuidas plaanitakse aidata säilitada 14 000 peamiselt maapiirkondades elavate inimeste töökohta?
- Milline on mõjude tasakaalustamise strateegia?
 - Millega asendatakse väärtusahela maksupanus riigieelarvesse?
 - Kuidas kompenseeritakse 2,5% SKP langus?
 - Kuidas maandatakse majanduslikud ja sotsiaalsed riskid, mis kaasnevad LULUCF sektorite tootmise 25% vähendamisega?
- Millised on julgeoleku aspekte arvesse võetavad asendused biomassile Eesti energeetikasektoris?

Pöördumisele alla kirjutanud:

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
Eesti Tööandjate Keskliit
Eesti Ametiühingute Keskliit
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda
Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liit
Eesti Metsatöötajate Ametiühing
Eesti Erametsaliit
Eesti Puitmajaliit
Eesti Jõujaamade ja Kaugkütte Ühing
Eesti Taastuenergia Koda
Eesti Turbaliit

¹ [Maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse sektori sidumisvõimekuse analüüs aastani 2050.pdf | 3.56 MB | pdf](#)